

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect corectarea unei erori materiale din cuprinsul anexei la Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, eroare apărută cu prilejul republicării legii în Buletinul Oficial nr. 54-55 din 27 iulie 1981, în ceea ce privește denumirea unității administrativ-teritoriale ”comuna Bâra”, județul Neamț.

1. Fundamentare istorică și administrativă:

Din anul 1673 până în anul 1835 denumirea comunei/satului a fost BÎRA. Drept mărturie stau documente începând cu anul 1774, precum:

- anexa 1.1 (Detaliu din harta Moldovei din 1774, cu ocazia războiului ruso-turc),
- anexa 1.2 (Detaliu din recensământul din 1774),
- anexa 1.3 (Detaliu din recensământul Moldovei din 1832) și
- anexa 1.4 (Lista târgurilor și târgușoarelor mai însemnate din 15 august 1855).

Din anul 1835 până în anul 1953 denumirea comunei/satului a fost BÂRA. Acest lucru este atestat de documente precum:

- anexa 2.1 (Detaliu din lista alegătorilor din 31 decembrie 1925),
- anexa 2.2 (Detaliu din harta obștii ”Lumina” din 1919),
- anexa 2.3 (Detaliu dintr-un inventar al comunei din 1942),
- anexa 2.4 (Detaliu document 1942 cu ștampila primăriei),
- anexa 2.5 (Detaliu cu antetul școlii din acea perioadă),
- anexa 2.6 (Detaliu ștampilă școală) și
- anexa 2.7 (Tabloul privind regruparea comunelor rurale, publicat în Monitorul Oficial nr. 161 din 15 iulie 1931).

În anul 1953, Consiliul de Miniștri al R.P.R. a adoptat Hotărârea nr. 3135 din 16 septembrie, pentru aprobarea noilor norme ortografice elaborate de Academia R.P.R., cu aplicare din 1 aprilie 1954 (pentru învățământ începând cu anul școlar 1955-1956), în care la primul punct se specifica: se suprimă litera â, înlocuindu-se peste tot cu î.

Așadar, începând cu anul 1954, denumirea comunei/satului a redevenit BÎRA.

În 1968, apare Legea nr. 2 publicată în Buletinul Oficial nr. 163-165 din 20 decembrie 1968, privind o nouă organizare administrativ-teritorială, iar în anexa acesteia denumirea comunei/satului figurează, în mod corect: BÎRA.

În urma republicării Legii nr. 2/1968 în Buletinul Oficial al R.S.R. nr. 54–55 din 27 iulie 1981, în anexa referitoare la denumirile unităților administrativ-teritoriale a fost consemnată în mod eronat denumirea BIRA, în loc de BÎRA. Chiar și în aceste condiții, ulterior, toate autoritățile au emis documente cu litera î, nu cu i. Drept dovadă stau documente emise în acea perioadă, precum: anexa 3.1 (Detaliu document primărie din 1986) și anexa 3.2 (Certificat de căsătorie emis în 1984).

Art. I, alin. 8 din Legea nr. 290 din 2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 2/1968, prevede că *"în anexă, în cazul unităților administrativ-teritoriale, care conțin în denumirea acestora litera "î" aceasta se va înlocui cu litera „â” prin aplicarea regulilor stabilite de Hotărârea Adunării Generale a Academiei Române din 17 februarie 1993, privind revenirea la „â” și „sunt” în grafia limbii române, publicată în M.O. al României, partea I, nr. 51 din 8 martie 1993"*. În acel moment nu s-a putut face trecerea de la **BÎRA** la **BÂRA**, deoarece anexa Legii nr. 2/1968 (forma în vigoare), cuprindea eroarea introdusă în anul 1981 (BIRA).

În prezent, serviciul privind evidența populației folosește denumirea BÂRA (a se vedea anexa 4.1 - carte de identitate emisă în anul 2024). Totodată, în documentele de stare civilă denumirea comunei este utilizată cu litera â (**BÂRA**), în timp ce în alte documente administrative apare forma **BIRA**, situație care generează dificultăți administrative și confuzii în evidențele instituțiilor publice.

2. Elemente de ordin istoric privind localitatea:

La sfârșitul secolului al XIX-lea, comuna făcea parte din plasa Siretul de Sus a județului Roman și era formată din localitățile Bâra-sat, Bâra-târg, Oțeleni și Balomirești, având în total 1865 de locuitori.

Anuarul Socec din 1925 consemnează alipirea la comună a satelor Călugărița-Negrești (fost în comuna Stănița) și Principele Carol, comuna făcând parte din aceeași plasă și având 2246 de locuitori.

În anul 1931, satele componente ale comunei erau Bâra, Călugărița-Negrești, Oțeleni, Principele Carol și Reditu (preluat de la comuna Doljești), iar spre sfârșitul perioadei interbelice comuna devine reședința plășii I.G. Duca a aceluiași județ. După instaurarea regimului comunist, satul Principele Carol a primit denumirea de Satu Nou.

În anul 1950, comuna a fost transferată raionului Roman din regiunea Bacău, iar între 1952 și 1956 a aparținut regiunii Iași. În această perioadă, satul Oțeleni s-a separat, formând o comună de sine stătătoare, iar în 1964 satul Călugărița-Negrești a primit denumirea de Negrești.

În anul 1968, comuna a fost inclusă în județul Neamț, iar satul Satu Nou a fost desființat și comasat cu satul Reditu. Tot atunci, comunei i-au fost arondate satele Boghicea, Căușeni, Nistria și Slobozia, aparținând fostei comune Boghicea. Ulterior, comuna Boghicea s-a separat din nou în anul 2005, în baza Legii nr.214/2005.

3. Necesitatea intervenției legislative:

Având în vedere cele prezentate, rezultă că înscrierea denumirii **BIRA** în anexa Legii nr. 2/1968, republicată în anul 1981, reprezintă o eroare materială care nu reflectă realitatea istorică, administrativă și lingvistică a denumirii localității.

Corectarea acestei erori este necesară pentru:

- asigurarea concordanței între documentele istorice și actele normative;
- eliminarea confuziilor administrative privind denumirea unității administrativ-teritoriale;
- respectarea realității istorice și a tradiției locale;
- clarificarea denumirii oficiale utilizate în evidențele instituțiilor publice.

4. Obiectul propunerii legislative:

Prezenta propunere legislativă are ca scop corectarea denumirii comunei în anexa la Legea nr. 2/1968, în sensul înlocuirii mențiunii **BIRA** cu **BÂRA**, ca îndreptare a erorii materiale apărute la republicarea legii în anul

1981, coroborată cu rescrierea în conformitate cu prevederile Legii nr. 290/2018.

Față de cele prezentate, adoptarea prezentei propuneri legislative este necesară și justificată, întrucât, prin derogare de la prevederile Legii nr. 279/2007 privind modificarea OG nr. 63/2002, aprobată și modificată prin Legea nr. 48/2003, aceasta va corecta o eroare materială existentă în legislația privind organizarea administrativ-teritorială a României și va restabili forma corectă a denumirii unei unități administrativ-teritoriale, în conformitate cu voința cetățenilor comunei, a autorităților publice locale și județene (Primărie, Instituția Prefectului - Județul Neamț, Consiliul Județean Neamț) și a Regiei Autonome Monitorul Oficial (autorul erorii materiale) - entități care, începând cu anul 2019, au întreprins nenumărate demersuri în acest sens.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, înaintăm Parlamentului României, spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă.

Deputat PNL,

ROMANIA

INITIATORI

Nr. crt.	NUME ȘI PRENUME	SEMNĂTURA
1.	Adrian-Virgil CIOBANU – Deputat PNL	
2.	MAICUȚĂ ȘORIN	
3.	ȚIPLEA MIHAIL PNL	
4.	GEORGE ANIEL PNL	
5.	Rusu Sebastian Mihail PNL	
6.	Grăd Călin P.N.L.	
7.	COZMA ADRIAN PNL	
8.	Pandea Ciprian	
9.	ROMAN FORIN	
10.	GABRIEL ANDRONACHE	
11.	NEACȘU ANDREEA - FIRUTA	
12.	Țesleru Andrei - Iordach	
13.	ANDREI ALEXANDRU - IOAN	
14.	Cotinescu Aurelian	
15.	CADAR RAZVAN	
16.	PISTIRU POPA. GEANINA	

ROMÂNIA
JUDEȚUL NEAMȚ
COMUNA BIRA

STR. INV. ANTONIE MUREȘIANU, NR. 44
CUI 2613672 primaria@bira.ro

JUDEȚUL NEAMȚ
PRIMĂRIA COMUNEI BÎRA

Stimate domnule deputat Adrian-Virgil CIOBANU,

908 din 27.03.2028

Comuna Bira, prin primar Roșu Vasile Vlăduț, vă înaintăm următoarea:

Solicitare de Exercitare a Inițiativei Legislative

Prin prezenta, vă supun atenției o situație de natură administrativă și identitară ce afectează comunitatea noastră de peste 50 de ani. Vă solicităm sprijinul în vederea exercitării dreptului dumneavoastră de inițiativă legislativă pentru a corecta o eroare materială strecurată în Legea nr. 2/1968 privind organizarea administrativ-teritorială a României.

Comuna noastră este cunoscută istoric și social sub denumirea de **BÂRA**. Din nefericire, la redactarea Legii nr. 2/1968, numele a fost transcris eronat ca fiind **BIRA**, o formă care nu aparține tradiției locale și care a creat disonanțe între actele oficiale și identitatea culturală a locuitorilor.

Având în vedere deschiderea dumneavoastră față de problemele cetățenilor din circumscripția pe care o reprezentați, vă rugăm să preluați și să promovați în cadrul procesului legislativ propunerea alăturată, care vizează:

a) **Modificarea Anexei la Legea nr. 2/1968** prin înlocuirea denumirii „Bira” cu denumirea corectă „Bâra”.

b) Restabilirea adevărului istoric pentru comunitatea noastră.

Suntem convinși că implicarea dumneavoastră va duce la soluționarea acestei probleme birocratice vechi de decenii. Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru orice informații suplimentare sau documente necesare susținerii acestui proiect în comisiile de specialitate.

Vă mulțumim pentru sprijin și așteptăm cu interes un răspuns privind demararea procedurilor parlamentare.

Varianta **referendumului local** conform Legii 3/2000 este una foarte costisitoare pentru comuna noastră din punct de vedere financiar. Toată comunitatea ca identitate rezonează cu denumirea de Bâra, scris, mai nou, cu „â” în urma noilor reguli ale Academiei Române.

1. Continuitatea istorică (1673 – 1968) Denumirea de **Bâra** nu este doar o opțiune fonetică, ci un reper identitar atestat documentar timp de aproape 300 de ani. Din anul 1673 și până la reforma administrativă din 1968, comunitatea a figurat în toate registrele oficiale, hărțile imperiale, documentele ecleziastice și evidențele de stare civilă exclusiv sub numele de **Bâra**. Această stabilitate onomastică demonstrează că numele reflectă rădăcinile lingvistice și istorice ale locuitorilor, fiind un element central al patrimoniului imaterial al comunei.

2. Natura erorii din Legea nr. 2/1968 Apariția formei „Bira” în textul Legii nr. 2/1968 privind organizarea administrativ-teritorială a României reprezintă o **eroare materială de transcriere**. În procesul de centralizare a datelor de către regimul de la acea vreme, s-a produs o substituție grafică accidentală (litera „â” fiind înlocuită cu „i”), fără a exista o fundamentare lingvistică, istorică sau o consultare a populației care să justifice o astfel de schimbare. Practic, legea a creat o localitate nouă „pe hârtie”, în timp ce în conștiința colectivă și în uzul curent, numele a rămas neschimbat.

3. Discrepanța între realitatea juridică și cea de facto În prezent, asistăm la o fractură administrativă:

- **În drept:** Instituțiile centrale utilizează denumirea „Bira”, conform legii menționate.
- **În fapt:** Comunitatea locală, indicatorul de intrare în localitate, tradițiile și memoria vie a locuitorilor păstrează denumirea de „Bâra”. Această neconcordanță generează confuzii în emiterea actelor de proprietate, în accesarea fondurilor europene și în relația cetățenilor cu instituțiile statului, deoarece documentele istorice de proprietate (extrase de carte funciară vechi, titluri de moștenire) fac referire la localitatea **Bâra**.

4. Necesitatea reparației morale și administrative Corectarea denumirii prin proiectul de lege propus nu reprezintă o „redenumire” a localității, ci o **restaurare a numelui său legitim**. Este un act de reparație față de o comunitate a cărei identitate a fost alterată birocratic în mod arbitrar. Revenirea la denumirea de **Bâra** va asigura respectarea dreptului comunității la autodeterminare simbolică și va alinia legislația națională cu realitatea istorică de trei secole.

Cu stimă,
primar Rosu Vasile Vladuț